

Textilní technik mistr / technička mistrová (kód: 31-059-M)

Autorizující orgán:	Ministerstvo průmyslu a obchodu
Skupina oborů:	Textilní výroba a oděvnictví (kód: 31)
Týká se povolání:	Textilní technik mistr
Kvalifikační úroveň NSK - EQF:	4

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Orientace v normách, v technologických a organizačních procesech v textilní výrobě	4
Orientace v pracovně-právní legislativě a personálním řízení	4
Vedení nejnižší organizační jednotky v textilní výrobě	4
Operativní řešení organizačních a provozních problémů v textilní výrobě	4
Zajišťování komunikace mezi podřízenými zaměstnanci a vedením společnosti	4

Platnost standardu

Standard je platný od: 21.10.2022

Kritéria a způsoby hodnocení

Orientace v normách, v technologických a organizačních procesech v textilní výrobě

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Předvést orientaci v normách a v technických podkladech v textilní výrobě (modelová situace)	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Prokázat znalost systémů a standardů kvality v textilu	Písemné ověření
c) Popsat základní pravidla efektivního a bezpečného fungování odpadového hospodářství svěřeného úseku	Ústní ověření
d) Popsat základní pravidla v oblasti ekologie platná pro svěřenou oblast (prevence, vliv na životní prostředí, riziko ekologických havárií, jejich předcházení a řešení)	Ústní ověření
e) Prokázat znalost předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci	Písemné ověření
f) Prokázat znalost textilních materiálů a produktů (druhy, vlastnosti, vady, způsoby rozborů a zkoušek)	Písemné ověření
g) Prokázat základní znalosti textilních technologií, základních druhů strojů a zařízení, konstrukce textilních výrobků (předení, tkaní, pletení, výroba jiných plošných textilií), zušlechťování textilií (úprava textilií, barvení textilií, potiskování textilií)	Písemné ověření
h) Prokázat znalost textilních surovin rostlinného původu (bavlna, len), živočišného původu (vlna, hedvábí), syntetických materiálů (polyamidové, polyesterové) a anorganických materiálů (skleněné, minerální, keramické, kovové, uhlíkové)	Písemné ověření
i) Prokázat znalost druhů přízí, nití, vláken (mykaná a česaná, klasická, rotorová a kompaktní, jednoduchá a skaná; přírodní vlákna, chemická vlákna, vlákna z anorganických surovin, nanovlákna), označování jemnosti a parametrů přízí, nití a vláken včetně jejich ověřování a jejich nejčastějších vad, znalost základů technologie jejich výroby	Písemné ověření
j) Prokázat znalost běžných druhů tkanin (charakteristika), parametrů tkanin včetně způsobů jejich ověřování a nejčastějších vad tkanin, znalost konstrukce tkanin (dostava, vazby), přípravy pro tkaní (skaní, soukání, kanetování, snování, šlichtování) a znalost principu výroby tkanin (k čemu slouží osnovní vál, lamely, nitěnky, paprsek, způsoby a zařízení pro zanášení útku, způsoby a zařízení pro vzorování tkanin)	Písemné ověření
k) Prokázat znalost běžných druhů pletenin (charakteristika), parametrů pletenin včetně způsobů jejich ověřování a nejčastějších vad, znalost konstrukce pletenin, přípravy pro pletení, principů výroby pletenin a vzorování pletenin	Písemné ověření
l) Prokázat znalost účelu a principu předúpravy (odstranění nečistot a pomocných prostředků nanesených na přízi za účelem jejího snadnějšího zpracování, dodání vlastností umožňujících další zušlechtění, jako je savost, pevnost, bělost, lesk, afinitu k barvivům atd.) na operacích postřihování, požehování, odšlichtování, mercerace, vyvářka, bělení, krabování, dekatování, valchování, odklížování, zatěžování	Písemné ověření
m) Prokázat znalost účelu a principu finální úpravy, druhů finálních úprav (mechanické, chemické), apretace (účel, princip, druhy apretů, složení lázni), kalandrování (účel a princip, druhy kalandrů), sanforizace (kompresivní srážení), chemických úprav (nemačková, nežehlivá, fixace povrchových efektů, tužící, nehořlavé, bakteriální)	Písemné ověření

n) Určit druhy textilních surovin a produktů (příže, tkaniny nebo pleteniny nebo netkané textilie) na anonymních vzorcích	Praktické předvedení
o) Rozpoznat vady textilních surovin a produktů (příže, tkaniny nebo pleteniny nebo netkané textilie) na anonymních vzorcích	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Orientace v pracovně-právní legislativě a personálním řízení

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Orientovat se v základních pracovněprávních normách (zákoník práce v platném znění, občanský zákoník v platném znění), vysvětlit principy plánování směn, vykazování pracovní doby a odměňování	Ústní ověření
b) Zpracovat podklady pro odměňování zaměstnanců	Praktické předvedení
c) Objasnit způsoby kontroly a evidence přítomnosti zaměstnanců na pracovišti	Ústní ověření
d) Popsat povinnosti vedoucího pracovníka v oblasti BOZP a PO platných pro svěřenou oblast (školení, prevence a řešení pracovních úrazů)	Ústní ověření
e) Popsat povinnosti podřízených zaměstnanců z oblasti BOZP a PO	Ústní ověření
f) Popsat požadavky na vybavení a řízení pracoviště z hlediska BOZP a PO (ergonomie, revize ochranné pomůcky, ruční hasicí přístroje, únikové cesty)	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Vedení nejnižší organizační jednotky v textilní výrobě

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat zásady etiky podnikání a požadovaných normách pracovního chování	Ústní ověření
b) Popsat základní kompetence a znalosti pro činnosti vykonávané podřízenými pracovníky	Ústní ověření
c) Popsat hodnotící kritéria pro ověření základních znalostí a kompetencí podřízených	Ústní ověření
d) Popsat různé způsoby motivace podřízených pracovníků	Ústní ověření
e) Převzít výrobní příkaz a seznámit se s operativním (denním, týdenním, měsíčním) plánem výroby a provést rozvalu jejich plnění (modelová situace)	Praktické předvedení a ústní ověření
f) Určit průchod zakázky jednotlivými provozy (dílňami) s optimálním využitím strojových, provozních a pracovních kapacit na základě disponibilních kapacit a zakázky dané výrobním příkazem (modelová situace)	Praktické předvedení a ústní ověření
g) Navrhnout a připravit jednotlivá pracoviště a části řízeného technologického celku pracoviště ke splnění zadání pro danou směnu (zajistit materiál, polotovary, přípravky, provozuschopnost strojů) pro plynulý průchod zpracovávaného polotovaru nebo výrobku v požadované kvalitě bez časových ztrát způsobených čekáním (modelová situace)	Praktické předvedení a ústní ověření
h) Navrhnout obsazení pracovních pozic ve směně pracovníky na základě konkrétních podmínek pro danou směnu a dané pracoviště (absence pracovníků, odstávka stroje) a zadat těmto podřízeným pracovníkům pracovní dispozice vedoucí ke splnění zadaného výrobního úkolu (modelová situace)	Praktické předvedení a ústní ověření

i) Předvést kontrolu dodržování technologických postupů podle pokynů (zkontrolovat nastavení technologických parametrů na strojním zařízení) (modelová situace)	Praktické předvedení a ústní ověření
j) Předvést kontrolu dodržování technologické kázně (zkontrolovat soulad pracovních postupů pracovníků s postupy stanovenými konkrétním výrobním předpisem) (modelová situace)	Praktické předvedení a ústní ověření
k) Navrhnout opatření k dosažení souladu výkonu práce na svěřeném úseku s předepsanými technologickými postupy a výrobním příkazem (modelová situace)	Praktické předvedení a ústní ověření
l) Zkontrolovat průběžně plnění termínů výrobních příkazů a porovnat s předepsanými termíny pro jejich splnění včetně plnění výkonových a kvalitativních ukazatelů na svěřeném úseku (modelová situace)	Praktické předvedení a ústní ověření
m) Navrhnout opatření v případě ohrožení termínů pro splnění výrobních příkazů nebo podpodílového plnění plánu výroby na svěřeném úseku (modelová situace)	Praktické předvedení a ústní ověření
n) Vysvětlit pravidla preventivní péče o stroje a zařízení	Ústní ověření
o) Zorganizovat provedení preventivních prohlídek, údržby, mazání, čištění a oprav strojů a zařízení podle harmonogramů preventivní péče pro daný provoz (modelová situace)	Praktické předvedení a ústní ověření
p) Zaznamenat údaje k jednotlivým zakázkám o průběhu jejich plnění do příslušné provozní dokumentace (modelová situace)	Praktické předvedení a ústní ověření
q) Zaevidovat spotřebu materiálu, strojní čas, produkci, výkony s využitím uživatelských programů pro tuto evidenci (modelová situace)	Praktické předvedení a ústní ověření
r) Vysvětlit, jak předcházet konfliktům na pracovišti	Ústní ověření
s) Popsat způsob řešení již vzniklého konfliktu na pracovišti	Ústní ověření
t) Popsat způsob řešení a postup v případě problémů s podřízeným pracovníkem (neplnění úkolů, nedostatečné pracovní výsledky, mezilidské vztahy)	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Operativní řešení organizačních a provozních problémů v textilní výrobě

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Odstranit odchylky (technologické, kvalitativní) od plánovaného průběhu výroby zakázky a jejich příčiny operativními zásahy (modelová situace)	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Popsat způsob řešení odchylek zaviněných předchozími, následnými nebo podpůrnými procesy ve spolupráci s příslušnými pracovníky těchto procesů (logistické problémy), např. zpoždění zakázky v předchozím procesu, chyba v zásobování	Ústní ověření
c) Podat informaci o případném odchylném průběhu plnění zakázky příslušnému pracovníkovi řízení zakázek (modelová situace)	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Popsat způsob řešení a postup v případě náhlé technické havárie, živelné události nebo přerušeni dodávek energií na pracovišti	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Zajišťování komunikace mezi podřízenými zaměstnanci a vedením společnosti

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Prezentovat podřízeným pracovníkům firemní cíle (modelová situace)	Praktické předvedení
b) Prezentovat podřízeným pracovníkům cíle a výsledky řízeného útvaru (modelová situace)	Praktické předvedení
c) Přenést informace získané od podřízených zaměstnanců směrem k vedení společnosti (modelová situace)	Praktické předvedení
d) Vysvětlit organizaci a průběh pracovních porad s podřízenými pracovníky	Ústní ověření
e) Předvést používání běžných prostředků elektronické komunikace	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO), o čemž bude autorizovanou osobou vyhotoven a uchazečem podepsán písemný záznam.

Zdravotní způsobilost pro vykonávání pracovních činností této profesní kvalifikace je vyžadována a prokazuje se lékařským potvrzením (odkaz na povolání v NSP - <https://www.nsp.cz/jednotka-prace/textilni-technik-mistr#zdravotni-zpusobilost>).

Textilní technik mistr pracuje v provozu textilní výroby a při své práci je zodpovědný za řízení výroby textilií, ve které jsou skryty velké finanční hodnoty ve zpracovávaných materiálech, používaných strojích a linkách, a je zodpovědný za plnění zakázek i za kvalitu vyrobeného produktu.

Uchazeči bude zadáno řídit textilní výrobu nebo provoz podle operativních plánů, v rámci dílčí organizační jednotky podle pokynů nadřízených pracovníků.

Zkouška podle tohoto hodnotícího standardu bude probíhat v prostředí běžného provozu v textilní výrobě a v odborné učebně. V odborné učebně se uskuteční písemný test zaměřený na znalosti odborné problematiky a BOZP; v testu prokazuje uchazeč znalosti, které využije při prokazování všech odborných kompetencí tohoto hodnotícího standardu. V odborné učebně se také uskuteční komunikace mezi zkoušejícím a uchazečem při řešení modelových situací u odborných kompetencí Vedení nejnižší organizační jednotky v textilní výrobě, Operativní řešení organizačních a provozních problémů v textilní výrobě a Zajišťování komunikace mezi podřízenými zaměstnanci a vedením společnosti; autorizovaná osoba připraví celkem minimálně 17 modelových situací. Součástí zkoušky bude i činnost v reálném provozu, kde uchazeč na konkrétních příkladech činností (viz kritéria hodnocení k jednotlivým odborným kompetencím) navrhne řešení konkrétních problémů za přítomnosti odpovědného provozního pracovníka.

Praktická předvedení tedy spočívají zejména v ústní komunikaci, která bude mít podobu rozhovoru se spolupracovníky, přímo i metodicky nadřízenými, hrané scénky určité modelové situace. Jde o simulaci určité reálné ústní komunikace, např. jednání s pracovníkem zakázkové kanceláře, vedoucím provozu. Součástí praktického předvedení bude písemná a ústní reálná profesní činnost, např. písemné zaznamenání údajů, čtení konkrétní výrobní dokumentace apod. Autorizovaná osoba připraví před vlastní zkouškou komplexní úkoly (zadání pro řešení modelových situací), které obsahově pokryjí co nejvíce odborných kompetencí a kritérií hodnocení uvedených v tomto hodnotícím standardu, a které na modelových situacích umožňují simulovat činnosti textilního technika mistra.

Pokud se týká dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v textilní výrobě, zkoušející sleduje uchazeče v průběhu plnění zadaného úkolu, tj. jak si vede při pracovních činnostech v odborné učebně i v reálném provozu textilní výroby.

Autorizovaná osoba zpracuje seznam strojového vybavení (používaných strojů, linek a zařízení) a umožní uchazeči se s ním seznámit v předstihu (minimálně 1 měsíc) před zkouškou. Uchazeč si zajistí a přinese na zkoušku pracovní oděv a obuv.

Znalost běžných druhů textilních surovin a produktů (přízí, textilií) a rozpoznání vad v textilních surovinách a textilních produktech bude prokázána vedle písemného způsobu i prakticky na anonymních vzorcích.

Uchazeč určí minimálně 9 vzorků surovin a produktů, tj. 3 vzorky surovin, 3 vzorky příze a 3 vzorky textilií (tkaninu nebo pleteninu nebo netkanou textilii). Dále uchazeč rozpozná vady na minimálně 9 vzorcích surovin a produktů: Na 3 vzorcích suroviny, 3 vzorcích příze, 3 vzorcích textilií (v tkanině nebo pletenině nebo netkané textilii).

Písemné ověření probíhá formou písemného testu. Testy vytváří autorizovaná osoba na základě pravidel stanovených v hodnotícím standardu. Test může být uchazečem zadán v elektronické podobě.

Pravidla pro aplikaci písemných testů jako způsobu ověřování

Soubor otázek pro testy stanovuje autorizovaná osoba podle požadavků hodnotícího standardu. Musí přitom splňovat následující pravidla:

A. Testy pro jednotlivé uchazeče musí být generovány z dostatečně velkého souboru otázek, aby bylo umožněno řádově

několik desítek různě sestavených testů

B. Při každé zkoušce musí být ověřeny všechny kompetence kvalifikačního standardu

To znamená, že v případě, kdy s některé kompetence nebo kritéria ověřují pomocí testů, musí být splněny následující podmínky:

B1. Pro celkový soubor otázek, z něhož se generují jednotlivé testy:

Pro každé kritérium a každé téma uvedené v kritériích existuje několik otázek.

B2. Pro jednotlivé vygenerované testy:

Každý uchazeč má ve svém testu pro každé kritérium (u něhož je test způsobem ověření a v návaznosti na pokyn o tom, která kritéria je třeba u zkoušky splnit) a pro každé téma uvedené v kritériích alespoň jednu otázku.

B2. Pro úspěšné splnění požadavků testu:

Za úspěšné splnění testu se považuje 70 % správně zodpovězených otázek s tím, že pro každé kritérium musí být správně zodpovězeno alespoň 50 % otázek.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí..

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před jednou autorizovanou osobou; zkoušejícím je jedna autorizovaná fyzická osoba s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci anebo jeden autorizovaný zástupce autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

- a) Střední vzdělání s výučním listem v oboru vzdělání zaměřeném na textilní výrobu a střední vzdělání s maturitní zkouškou a alespoň 5 let odborné praxe v řídicích pozicích v oblasti výroby textilií nebo ve funkci učitele praktického vyučování nebo ve funkci učitele odborného výcviku v textilních oborech.
- b) Střední vzdělání s maturitní zkouškou v oboru vzdělání zaměřeném na textilní výrobu a alespoň 5 let odborné praxe v řídicích pozicích v oblasti výroby textilií nebo ve funkci učitele praktického vyučování nebo ve funkci učitele odborného výcviku v textilních oborech.
- c) Vyšší odborné vzdělání se zaměřením na textilní technologie a alespoň 5 let odborné praxe v řídicích pozicích v oblasti výroby textilií nebo ve funkci učitele praktického vyučování nebo ve funkci učitele odborného výcviku v textilních oborech.
- d) Vysokoškolské vzdělání se zaměřením na textilní technologie a alespoň 5 let odborné praxe v řídicích pozicích v oblasti výroby textilií nebo ve funkci učitele odborných předmětů nebo ve funkci učitele praktického vyučování nebo ve funkci učitele odborného výcviku v textilních oborech.
- e) Profesionální kvalifikace 31-059-M Textilní technik mistr / technička mistrová a střední vzdělání s maturitní zkouškou a alespoň 5 let odborné praxe v řídicích pozicích v oblasti výroby textilií.

Další požadavky:

- •Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, která nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor/lektorka dalšího vzdělávání, může být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání) ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost autorizujícímu orgánu, a to předložením dokladu nebo dokladů o získání odborné způsobilosti v souladu s hodnotícím standardem této profesní kvalifikace, nebo takovým postupem, který je v souladu s požadavky uvedenými v hodnotícím standardu této profesní kvalifikace autorizujícím orgánem stanoven.

Žádost o udělení autorizace naleznete na internetových stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo průmyslu a obchodu, www.mpo.cz

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

Pro zajištění zkoušky podle tohoto hodnoticího standardu je třeba mít k dispozici dílnu vybavenou na odpovídající úrovni, tzn. minimálně následující materiálně-technické vybavení:

- Osobní ochranné pracovní prostředky
- Výrobní předpisy pro výrobu textilií (pracovní postupy, technologické postupy, výrobní příkaz)
- Pracovní pomůcky (psací potřeby, PC s přístupem do příslušných databází)
- Přísun potřebné energie odpovídající bezpečnostním a hygienickým předpisům
- Úsek reálného provozu podle výrobního programu textilní firmy
- Stroje pro přípravu textilních materiálů a pro výrobu textilií podle výrobního programu textilní firmy
- Měřicí přístroje (metry, váhy), drobné pracovní pomůcky (textilní lupa, jehla na párání)
- Modelové situace vycházející z obsahu odborných kompetencí (kritérií hodnocení), minimálně 17
- Vzorky anonymních materiálů (textilních surovin a produktů) pro určení druhu: celkem minimálně 9 vzorků - 3 vozky surovin, 3 vzorky přízí, 3 vzorky textilií (3 vzorky tkaniny nebo 3 vzorky pleteniny nebo 3 vzorky netkaných textilií)
- Vzorky anonymních materiálů (textilních surovin a produktů) pro určení vad: celkem minimálně 9 vzorků - 3 vzorky surovin, 3 vzorky přízí, 3 vzorky textilií (3 vzorky tkaniny nebo 3 vzorky pleteniny nebo 3 vzorky netkaných textilií)
- Místnost pro písemnou část zkoušky, psací potřeby, formuláře s testy, popřípadě PC a testy připravené v elektronické podobě

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí zajistit, aby pracoviště byla uspořádána a vybavena tak, aby pracovní podmínky pro realizaci zkoušky z hlediska BOZP odpovídaly bezpečnostním požadavkům a hygienickým limitům na pracovní prostředí a pracoviště.

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu pro účely zkoušky. Zajištění vhodných prostor pro provádění zkoušky prokazuje žadatel odpovídajícím dokladem (např. výpis z katastru nemovitostí, nájemní smlouva, dohoda) umožňujícím jejich užívání po dobu platnosti autorizace.

Doba přípravy na zkoušku

Uchazeč má nárok na celkovou dobu přípravy na zkoušku v trvání 30 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky jednoho uchazeče (bez času na přestávky a na přípravu) je 8 až 12 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Doba trvání písemného testu jednoho uchazeče je 60 minut. Zkouška může být rozložena do více dnů.

Autoři standardu

Autoři hodnotícího standardu

Hodnotící standard profesní kvalifikace připravila SR pro textilní, oděvní a kožedělný průmysl, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:

VEBA, a. s., Broumov

SPŠT Liberec

OTAVAN, a. s., Třeboň.